

Kooperatif Şirket :

Sermaye şirketi olmamakla birlikte, kayıtlı kooperatiflerin de tüzel kişiliği vardır. Üye sayıları sınırlı olmayan kooperatifler, en az 7 ortağın sözleşme ile kurduğu kişiler topluluğudur.

Kooperatife giren her ortakta en az bir ortaklık payı alınması zorunludur. Öte yandan her üyenin birden fazla payı taahhüt etmesi mümkündür. Ortakların taahhüt ettikleri paylar için ödeyebilecekleri para tutarı sözleşme ile belirlenir. Ana sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı sürece, kooperatif alacaklılarına karşı mal varlığı ile sorumludur.

Kooperatif üyelerinin payları ve alacağı yanı sıra şirket alacaklarına karşı şirketin borcunu ödeyememesi durumunda sözleşmeye bağlı yükümlülükleri önem taşımaktadır.

Söz konusu yükümlülükler sözleşme ile farklı düzenlenebilmektedir:

- Ortakların tüm mal varlıkları ile sorumlu oldukları sınırsız sorumluluk,
- Her ortağın kendi payından fazla olarak belirli bir tutara kadar sorumlu olduğu sınırlı sorumluluk ve
- Herhangi bir sorumluluğun söz konusu olmaması.

Kooperatif ortaklıklarda, öz sermaye ortakların payları, yedekler ve dağıtılmamış karlar toplamından ödenmeyen paylar ile geçmiş yılların devralınan zararlarının düşülmesi yolu ile bulunur. Üye sayısının kolayca değişebilmesi nedeniyle kooperatif ortaklıklarda öz sermaye oldukça hareketlidir. Böylece yedeklerin önemi artmaktadır. Kooperatif işletmelerinde öz kaynakla finansmanda ortaklık gelir-gider hesabı farklarının önemli bir işlevi vardır. Ana sözleşmede, tersine hükümle kararlaştırılmadıkça sağlanan gelirlerin tamamı, gelir-gider farkı olarak kooperatifin yedek akçelerine eklenebilmektedir. Ayrıca gelir-gider farkının ortaklara dağıtımının yasada öngörüldüğü biçimde gerçekleştirilmesi gerekir.

Kooperatif ortaklarının aldıkları kar payları, menkul sermaye iradı sayılır. Söz konusu kar payları kural olarak pay senetlerinin vergilendirilmesine benzemekle birlikte, belirli özellikleri taşıyan kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf tutuldukları da belirtilmelidir. Ortaklara dağıtılan risturnlar belirli koşullarda kurumlar vergisinden muaf tutulduğundan, kar payları üzerindeki vergi yükü oldukça düşüktür.